

Az ismeretkör: Hon- és népismeret (Ember és társadalom VMT)

Kredittartománya: 14 kredit

Tantárgyai:

- 1) Szülőföldünk értékei - az értékfeltárás folyamata
- 2) A magyar társadalom tagolódása, a magyar nyelvterület kiemelkedő személyiségei
- 3) Hagyományos életmód
- 4) Hon- és népismeret tantárgy-pedagógiája

Tantárgy neve: Hon- és népismeret tantárgy-pedagógiája
Neptunkódja: VMTANB2004, VMTALB2004

Kreditértéke: 4

A tantárgy **besorolása:** választható

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 30% elmélet-70% gyakorlat

A tanóra típusa: elmélet és gyakorlat, és **óraszám:** 2 elm + 2 gyak. az adott **félévben**

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők:**

- a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika
- az előadások témaköreinek ppt-i (elérhetőek közös elektronikus felületen)
- a feladatok, a kidolgozásuk, és értékelésük részletes szempontsora

A számonkérés módja: **gyakorlati jegy**

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további módok:**

Feladatok:

- **tervezetírás csoportmunkában** kiadott témakör alapján (választott népeleti témakör kidolgozása és beépítése az iskolai nevelési folyamatba projektnap vagy témahét keretében); közös **értékelés**

A tantárgy **tantervi helye:** 6. félév

Előtanulmányi feltételek: Hon- és népismeret

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag **tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A 19/20. század fordulóján jellemző hagyományos paraszti életmód összevetése a jelenkor életmódbeli jellemzőivel

A hazai táj. A Kárpát-medence néprajzi nagytájainak általános jellemzői, a bemutatás módszere a 6-12 éves korosztály számára.

A család szervezete. Rokonsági viszonyok, terminológia. A családfa készítésének lehetőségei.

A paraszti ház és háztartás, a ház népe. A 6-12 éves korosztály feladatai a hagyományos paraszti életmódban és ma.

Népi mesterségekhez kapcsolható egyszerű kézműves technikák tanításának módszertana

A hétköznapiak rendje. A gazdálkodó ember legfontosabb munkáihoz kapcsolódó tanítható gyakorlati tevékenységek

Hétköznapi és ünnepi viselet, táplálkozás. Étrendváltás vizsgálata száz év távlatában

Népi játékok elsajátítása, tanítási módszertana, iskolai hagyományok felelevenítésének lehetőségei.

Őszi jeles napok, a munkaalkalmakhoz kötődő népszokások. Társas munkák megjelenítése témahetek, projektnapok keretében

Keresztény ünnepek szokásai, a dramatikus szokások betanításának alkalmi, pedagógiája

A karácsonyi ünnepek. Adventi jeles napok szokásai. Farsangi köszöntők és maszkos alakoskodások. A húsvéti ünnepek és pünkösdi szokásai.

Helytörténet, helyi hagyományok, nevezetességek felkutatásának módszertana.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

- Balassa Iván-Ortutay Gyula: Magyar néprajz. Bp., 1979 ISBN 9631309460
- Baksa Brigitta: Néprajz az iskolában. A néprajzi ismeretek tanításának múltja és jelene. Bp.: Magyar Néprajzi Társaság, 2015. (Néprajzi Értekezések; 4.) ISBN:978-963-88169-8-6

Ajánlott irodalom:

- Barsi Ernő: Népi hagyományaink iskolai színpadon. Győr 1995. ISBN: 9637586393
- Kerekedő esztendő tankönyvsorozat (1-4. évfolyam részére)
Nemzeti Tankönyvkiadó Színes Tankönyvsomag részeként 2008-2011.
1: ISBN: 9789631962222, 2. ISBN: 9789631966367, 3: ISBN: 9789631969061, 4: ISBN: 9789631971330

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- A gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
 - Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.

Tantárgy felelőse: dr. Baksa Brigitta főiskolai tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató: -